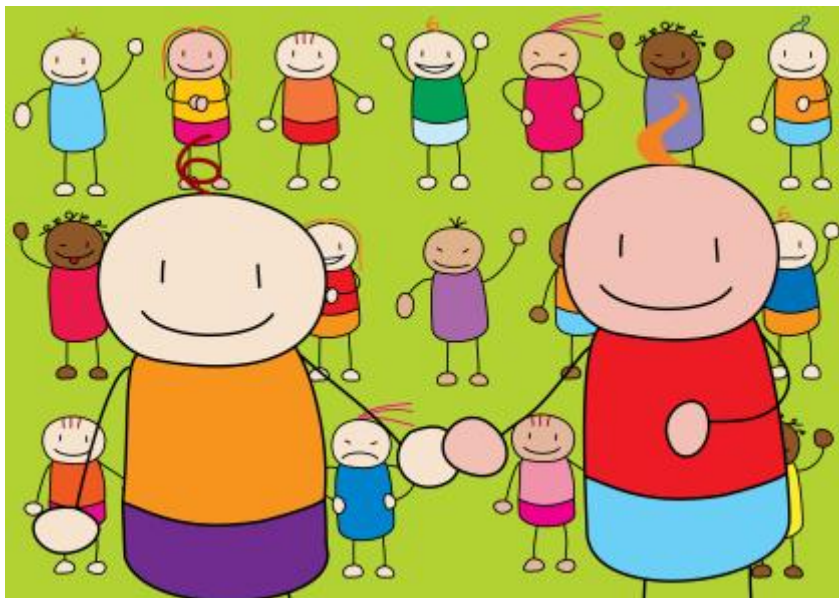

Pestprotocol

Basisschool "Het Palet" te Ommen
Mei 2012

Inhoud

Plagen of pesten?	3
Doel pestprotocol basisschool Het Palet.....	3
Preventief pestbeleid	4
Klimaat van het Palet.....	4
Werkvormen.....	4
Indien er toch sprake is van pestgedrag?.....	5
Tips aan de ouders	6
Bronnen	7
Website	7
Bijlage 1	8
Stop-methode.....	8
Bijlage 2	9
Online pesten	9

Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend 'slachtofferschap'	Hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: "Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen."

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en een duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties.
- Ook kan er advies gevraagd worden aan de vertrouwenspersoon binnen het team. Het Palet beschikt over een vertrouwenspersoon, deze staat vermeld in de schoolgids.

Doel pestprotocol basisschool Het Palet

Dit pestprotocol heeft als doel om alle kinderen op school zich veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

De leerkrachten kunnen het pestgedrag signaleren en onderkennen. Doormiddel van onderstaand plan van aanpak:

- Het voorkomen van pestgedrag
- Het tijdig signaleren van pestgedrag
- Het bespreekbaar maken en aanpakken van pestgedrag

- De samenwerking tussen ouders en school om pestgedrag te voorkomen en om te buigen.

Met dit pestprotocol verwachten wij als leerkrachten van onze school, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage te kunnen leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

Preventief pestbeleid

Klimaat van het Palet

Op Het Palet zijn er basisvoorwaarden voor de leerlingen om een goed pedagogische klimaat na te streven. Dit wordt bereikt door een positief klimaat te creëren die de leerlingen helpt om optimaal te kunnen ontplooiën en prettig te kunnen functioneren in een groep. Ook wordt er veiligheid en duidelijkheid gerealiseerd door vier basisregels:

- Behandel een ander zoals je zelf ook behandeld wilt worden
- Geef elkaar de ruimte
- Houd rekening met elkaar: niet iedereen is hetzelfde
- Samen zorgen we voor de school en het plein

Naast deze regels wordt er op school ook vertrouwen gegeven en mogen er dingen uitgeprobeerd worden. Er mogen fouten gemaakt worden en er is een stuk verantwoording voor het dragen van het eigen leerproces. Daarnaast wordt er gestimuleerd om vertrouwen te hebben in elkaar, anderen te helpen en te luisteren naar elkaar door samen te werken.

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen. Bij ongewenste situaties kunnen zij elkaar vervolgens aanspreken op deze regels en afspraken.

Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Werkvormen

Op Het Palet wordt er gewerkt met de sociaal-emotionele methode Goed Gedaan!. Dit is een methode die gedurende de acht schooljaren gebruikt wordt in elke groep. Kinderen leren sociaal-emotionele vaardigheden door 'nadoen' en 'uitproberen'. Ze leren zichzelf en anderen beter te begrijpen, de juiste keuzes kunnen maken en leren hoe ze zichzelf positief kunnen aansturen. Er wordt geleerd dat sociaal vaardig gedrag niet alleen 'netjes' naar anderen is, maar vooral ook heel handig en fijn voor jezelf is.

De competenties waar aan gewerkt wordt bij deze methode zijn:

IK	WIJ
zelfkennis	omgaan met verschillen
relativeren	rekening houden met anderen
zelfvertrouwen	weerbaarheid
zelfbeheersing	samen spelen en werken
bewust keuzes maken	samen op internet
JIJ	ZIJ
verplaatsen in anderen	omgaan met media-informatie

Indien er toch sprake is van pestgedrag?

Als leerlingen ruzie hebben en / of elkaar pesten gaan we als volgt te werk:

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in 5 stappen:

Stap 1:

Probeer eerst zelf (en samen) tot een oplossing te komen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Het probleem wordt besproken in de groep om de zwijgende meerderheid in te schakelen. Dit kan aan de hand van de methode Goed Gedaan! Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen leerlingen volgen sancties en worden ouders hiervan op de hoogte gebracht door de groepsleerkracht :

- Een of meerdere pauzes binnen blijven met een duidelijke opdracht
- Nablijven met strafwerk
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- Afspraken maken met de leerling(en) over gedragsverandering. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week in een kort gesprek aan de orde

Stap 4:

Bij het signaleren van pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest. Er volgen gesprekken met de ouders, van beide partijen afzonderlijk, waarin hen nadrukkelijk wordt gevraagd mee te werken aan het oplossen van het probleem. Een verslag (beschrijving van situatie en gemaakte afspraken) hiervan wordt vastgelegd in Parnassys. De situatie wordt ook besproken binnen het team. Bij aanhoudend pestgedrag kan externe hulp worden ingeschakeld. In deze situatie vinden ook vervolgesprekken met ouders plaats. Hierdoor kan de verwachting bij ouders ontstaan dat een oplossing mogelijk is voor dit complexe probleem. Naast het bespreken van de te ondernemen interventies met de betrokken ouders is het belangrijk ook afspraken te maken over de beoogde resultaten. Door te monitoren en te evalueren wordt ook helder wanneer de school in handelingsverlegenheid is en er een einde komt aan de reëel te ondernemen interventies.

Zorgvuldige en duidelijke communicatie met betrokken partijen en verslaglegging in Parnassys zijn van groot belang.

Stap 5:

De pester wordt geschorst. Als er in of om de school ernstig grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt, kan er over worden gegaan tot een disciplinaire maatregel. Dit kan als uiterste vorm schorsing of verwijdering betekenen. Daar waar schorsing (het ontzeggen van de toegang tot de school) tijdelijk zal zijn en vooral als ordemaatregel gebruikt kan worden, is verwijdering een definitieve maatregel die als laatste maatregel ingezet kan worden.

De scholen van openbaar Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio hanteren een schorsings- en verwijderingprocedure en volgen deze zorgvuldig als er sprake is van (orde)maatregelen. Deze procedure is in te zien op school. Algemene informatie over schorsen kan gevonden op de site van de onderwijsinspectie: www.onderwijsinspectie.nl

Tips aan de ouders

In de brochure "Pesten op school, hoe ga je er mee om?" staan de volgende adviezen:

Ouders van gepeste kinderen:

- a) Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b) Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c) Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- d) Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f) Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- a) Neem het probleem van uw kind serieus
- b) Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- c) Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d) Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e) Besteed extra aandacht aan uw kind
- f) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g) Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h) Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- a) Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b) Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c) Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- d) Geef zelf het goede voorbeeld
- e) Leer uw kind voor anderen op te komen
- f) Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Bronnen

Schoolgids 2011-2013 basisschool "Het Palet"

Website

www.hetpaletommen.nl

www.ooz.nl

www.pestweb.nl

www.primamethode.nl

www.onderwijsinspectie.nl

www.ouders.net

Bijlage 1

Stop-methode

Op OBS Het Palet gebruiken we de 'stopmethode'. Hiermee kunnen leerlingen hun grens aangeven. Als een ander kind door een ander kind geplaagd wordt, kan de eerste door 'stop' te zeggen aangeven dat het gedrag van de tweede ongewenst is. Het tweede kind weet dan dat het zijn gedrag aan moet passen. Doet het dat niet, dan kan het eerste kind nogmaals 'stop' zeggen. Luistert het tweede kind dan nog niet, dan mag het eerste kind een leerkracht om hulp vragen.

We passen de 'stopmethode' toe, omdat we het belangrijk vinden dat leerlingen leren zelf hun grenzen aan te geven en omdat de methode krachtig is door de eenvoud ervan.

Bron: Schoolgids 2011-2013 basisschool "Het Palet"

Bijlage 2

Online pesten

Veel kinderen en jongeren vinden internetten net zo gewoon als televisie kijken. 98% van de kinderen in Nederland is dan ook regelmatig te vinden op het internet. Om iets op te zoeken, om spelletjes te spelen of om met iemand te e-mailen of te chatten. Ze vinden dit meestal heel leuk om te doen. Maar internetten is niet alleen leuk. Het komt regelmatig voor dat kinderen vervelende berichtjes ontvangen of zelfs gepest en bedreigd worden. Eén op de acht kinderen wordt wel eens gepest op het internet.

Het gemak en de anonimiteit van internet veroorzaken onder tieners ongeremder online pestgedrag dan in het werkelijke leven. Online schelden wordt door tieners vaker als een geintje gezien dan schelden in de echte wereld. Bijna een vijfde van de tieners vindt het grappig om online te pesten omdat het anoniem kan. Ook de grenzen van het taalgebruik worden verlegd: tieners durven meer via internet. Bij online pesten wordt tevens minder vaak ingegrepen (door ouders of leraren) dan in het werkelijke leven.

Hoe zorg je dat kinderen zorgeloos, veilig op internet kunnen vertoeven? **Door betrokken te zijn bij wat ze doen.** Geen enkele ouder stuurt zijn kinderen zomaar de straat op, de grote stad in. Je vertelt ze wat ze daar kunnen verwachten, wat leuk is en wat niet, wat wel mag en wat niet. En in het begin blijf je er een beetje bij. Hetzelfde zou eigenlijk voor internet moeten gelden. Maar dan moet je natuurlijk wel weten waar het over gaat.

Tips

Internet hoort bij het dagelijks leven van de kinderen. Verbieden heeft dan ook geen zin. Belangrijk is wel om goede afspraken te maken.

- **Plaats de computer op een centrale plaats in huis.**

Op deze manier kunt u zicht houden op de computer en kunt u enigszins zicht houden op de activiteiten waarmee uw kind zich bezighoudt op internet. Wanneer u op de hoogte wilt blijven van het surfgedrag van uw kind (welke websites uw kind bezoekt)" kunt u de 'geschiedenis' bekijken (hiervoor is een aparte knop). Let wel: dit biedt geen garantie, want kinderen kunnen deze geschiedenis knop wissen.

- **Houd er rekening mee dat er geen veilige chat-boxen zijn.**

Echt goede chatsites, speciaal voor kinderen, zijn er eigenlijk niet. Het is te duur om alle babbels voortdurend in de gaten te houden. Daardoor bestaat de kans op scheldkanonnades en seksueel getinte berichten. Wijs uw kind op de risico's.

- **Wees voorzichtig met het uitbreiden van de contactlijst van MSN.**

Wanneer kinderen onbekenden toevoegen, kunnen ze weer makkelijker vervelende berichten ontvangen. Toch kun je de personen van wie de berichtjes afkomstig zijn heel eenvoudig blokkeren. Bij de uitleg van MSN staat hoe dat moet.

- **Breng uw kind het besef bij dat je op internet nooit weet wie je voor je hebt.**

Kleine kinderen chatten het liefst met vriendjes en vriendinnetjes, maar naarmate ze ouder worden gaan ze ook met onbekenden chatten. Voorzichtigheid is dan op zijn plaats, want Jamie van 11 is in werkelijkheid misschien wel Hans van 40. En wie weet of Debiel echt een meisje is? Internet is een anoniem medium, je kunt er zijn wie je wilt. Zorg dat uw kinderen dit goed beseffen. Vertel ook dat uw kind veilig is zolang het zich aan de afspraken houdt.

- **Spreek af om nooit persoonlijke informatie te geven.**

Als kinderen persoonlijke informatie doorgeven kan dat vervelend of zelfs gevaarlijk zijn. Anderen kunnen dan immers achterhalen wie je bent of waar je woont. Vertel uw kinderen daarom dat ze nooit persoonlijke informatie geven, ook al lijkt iemand nog zo aardig en betrouwbaar.

Onder persoonlijke gegevens verstaan we:

- @ Je eigen naam
- @ De namen van familieleden, vrienden, etc.
- @ Telefoonnummers
- @ Huisadres
- @ Je e-mailadres
- @ Naam van de school
- @ Creditcard informatie
- @ Foto's
- @ Wachtwoorden

- **Laat uw kind beloven nooit stiekeme afspraken te maken.**

Kinderen die elkaar via het chatten hebben leren kennen, krijgen soms de behoefte om elkaar te gaan bellen of te ontmoeten. Vertel dat u zich dat kunt voorstellen, maar vertel er ook bij waarom ze dat niet zomaar kunnen doen zonder medeweten van u als vader of moeder. Eerst eens telefoneren kan al veel duidelijk maken. U kunt zelf een indruk krijgen van het chatvriendje of vriendinnetje en een ontmoeting kan plaatsvinden onder leiding van de wederzijdse ouders.

- **Leer uw kind om te gaan met vervelende berichten**

Hatelijke scheldberichten, discriminerende opmerkingen en seksuele toespelingen komen vaak voor, zeker in openbare chatrooms. Leer uw kinderen de volgende basisregels:

- @ Verlaat de chat als er iets vervelends gebeurt
- @ Vat het niet persoonlijk op @ Reageer niet op vervelende berichten
- @ Ga naar je ouders als je je ongemakkelijk of bedreigd voelt
- @ Voel je niet schuldig als iets vervelends gebeurt. Vaak kun je het adres van een afzender blokkeren. In de handleiding van MSN of het mailprogramma kunt u lezen hoe dit werkt. Weet u waar de e-mail vandaan komt, neem dan contact op met de provider. Die kan zo nodig optreden tegen de afzender. Lukt het niet om van iemand af te komen, of is de afzender onbekend, neem dan gewoon een ander e-mail adres.

- **Zorg dat uw kind het e-mail adres beschermt.**

Mailen is bij kinderen een van de populairste bezigheden. Mailen is veiliger dan chatten, maar ook hier kleven risico's aan. Als een kwaadwillende het e-mailadres in handen krijgt (via een chatroom, nieuwsgroep of website) kan uw kind via de e-mail lastiggevallen worden. Pestmail komt steeds vaker voor. Het belangrijkste advies is dus dat ze hun e-mail adres zo veel mogelijk voor zichzelf houden.

- **Leer uw kind geen onbekende e-mail en bijlagen te openen.**

De beste manier om met vreemde mailtjes om te gaan is: negeren. Leer je kind om nooit e-mail van onbekenden te openen. Net zoals je geen snoepjes van vreemden aanneemt, open je ook geen e-mail van vreemden.

- **Bewaar pestmail.**

Wanneer het niet lukt om een einde te maken aan de ongewenste berichtjes is het goed om deze mails of chats te bewaren, zeker wanneer u de indruk heeft wanneer ze telkens van dezelfde afzender afkomstig zijn. De mail is namelijk bewijsmateriaal en kan een hulpmiddel zijn bij het traceren van de dader.

- **Praat met uw kind over online-contacten.**

Blijf geïnteresseerd in het surfgedrag van uw kind en wijs uw kind regelmatig op de minder leuke kanten, zoals pedofielen in chatboxen, pornosites, scheld e-mails en nog veel meer. Laat uw kind weten dat het bij u terecht kan als het vervelende berichtjes ontvangt. Praat met uw kind over online vrienden, en leer ze op die manier beter kennen. Net zoals u benieuwd bent naar de vriendjes en vriendinnetjes van school of van paardrijden wil je ook graag weten met wie uw kinderen omgaan als ze online zijn. Praat met uw kind ook over de leuke kanten van internet, of ga eens samen surfen op internet.

- **Neem uw kind serieus, maar leer het ook te relativeren.**

Een kind denkt al snel dat het zijn eigen schuld is dat hij gepest wordt. Probeer dat schuldgevoel te voorkomen en neem alles waarmee uw kind zich tot u wendt serieus. Je hebt het dus niet in de hand dat iemand zulke mail naar je stuurt, maar je kunt wel zelf bepalen in hoeverre je jezelf erdoor laat beïnvloeden. Wimpel het probleem niet weg, maar probeer het wel te relativeren.

- **Leer uw kind de gedragsregels op internet.**

Online gelden dezelfde omgangsvormen als offline. Leer uw kind altijd vriendelijk, eerlijk en beleefd te blijven, en niet (terug) te gaan schelden als iemand vervelend doet. Woorden / zinnen die alleen met hoofdletters geschreven worden, worden bijvoorbeeld vaak als schreeuwen geïnterpreteerd. Maar: wat anderen kunnen, kan uw eigen kind meestal ook. Denk niet dat uw eigen kind altijd het lieverdje is. Ook uw kind kan andere kinderen uitdagen, pesten of lastigvallen. Ze kunnen zich anders voordoen dan ze zijn. Zorg dat ze zelf geen vervelende berichtjes posten. Wie zich bij het chatten en mailen aan dit soort fatsoensregels houdt, zal zelf ook minder snel in de problemen komen.

Is er sprake van pesten?

Het is vaak heel moeilijk om te signaleren of uw kind gepest wordt. Slecht slapen, geen eetlust, buikpijn, hoofdpijn, niet graag naar school gaan en slechtere cijfers op school kunnen signalen zijn. Voor online pesten gelden grotendeels dezelfde signalen als voor 'gewoon' pesten. Echter, het is vaak nog moeilijker te signaleren, omdat er nu geen vernielde spullen of blauwe plekken zijn die als aanwijzing kunnen dienen. Bovendien is uw kind meestal alleen wanneer het op internet actief is en kunt u moeilijker merken wanneer uw kind zich ongemakkelijk voelt. Bovendien vinden veel kinderen dat ouders niets begrijpen van internet en zullen u wellicht daarom niet in vertrouwen nemen.

Het is belangrijk om in contact te blijven met uw kind en uw kind te stimuleren om het aan iemand te vertellen wanneer ze lastig worden gevallen. Wanneer ze er niet met u over willen praten, kunt u kinderen ook adviseren om het tegen vrienden, de leerkracht of familie te zeggen.